

رئیس‌جمهوری:

نباید اجازه داد برخی آینده را برای مردم سیاه ترسیم کنند

گروه سیاست: رئیس‌جمهوری روز گذشته در جلسه‌ای با حضور جمعی از محققان علوم اجتماعی و استادان جامعه‌شناسی دانشگاه‌های کشور، رسالت و نقش دانشگاه‌ها، استادان و دانشجویان را در روند زدودن سریع‌تر مشکلات جامعه، محوری...

صفحه ۳

چهارشنبه ۲ آبان ۱۳۹۷ • ۱۴ صفر ۱۴۴۰ • ۲۴ اکتبر ۲۰۱۸

تنترها

بازگشت به دیپلماسی عمانی

صفحه ۱۵

اعتراض دوباره مطهری به هیئت ۱۵نفره مجمع تشخیص

صفحه ۳

نمایندگان علیه رأی خودشان

صفحه ۱۳

هشدار رهبری جلوی سروصداها و اقدامات را گرفت

صفحه ۲

پرسپولیس به‌عنوان پادشاه غرب آسیا راهی فینال شد

قرمز شاهانه

صفحه ۱۴

اندر فواید جرم‌زدایی از توهین

صفحه ۶

حرف اول

شهرداران مشمول منع به‌کارگیری بازنشستگان نمی‌شوند

محمدعلی مشفق: مدیرکل پیشین انتخابات

به نظر می‌رسد موضوع بازنشسته تلقی‌کردن شهرداران که منتخب شوراهای هستند، مطابق اصلاحیه اخیر مجلس شورای اسلامی، بیش از آنکه مستندی متقن و قابل اعتنا و محکمه‌پسند، منبعت از اصلاحیه اخیر مجلس شورای اسلامی و مفاد ماده ۵ قانون خدمات کشوری با آخرین اصلاحات دال بر منع به‌کارگیری بازنشستگان ازجمله شهرداران داشته باشد، باید گفت که این موضوع بیشتر وجهی سیاسی دارد. تصور بفرمایید که رئیس دیوان محاسبات کشور که وظیفه‌اش طبق مفاد اصل ۵۵ قانون اساسی (دیوان محاسبات به همه حساب‌های وزارتخانه‌ها، مؤسسات، شرکت‌های دولتی و سایر دستگاه‌هایی که به نحوی از انحا از بودجه کل کشور استفاده می‌کنند، به ترتیبی که قانون مقرر می‌دارد رسیدگی یا حساب‌رسی می‌کند که هیچ هزینه‌ای از اعتبارات مصوب تجاوز نکرده و هر وجهی در محل خود به مصرف رسیده باشد. دیوان محاسبات حساب‌ها و اسناد و مدارک مربوطه را برابر قانون جمع‌آوری و گزارش تفریق بودجه هر سال به انضمام نظرات خود به مجلس شورای اسلامی تسلیم کند. این گزارش باید در دسترس عموم گذاشته شود). به‌روشنی مشخص شده است. مشاهده می‌کنیم که ریاست دیوان برخلاف نص صریح اصل ۵۵ با برخلاف مسئولیت قانونی و خارج از حیطه قانونی اختیارات خود، مبادرت به اعلام نظر درباره شمول قانون اخیر دال بر منع به‌کارگیری بازنشستگان و ازجمله شهرداران سراسر کشور که منتخب شوراهای شهر هستند و از دولت حقوق نمی‌گیرند و در قانون اخیر و ازجمله در ماده ۵ قانون خدمات کشوری هم کمترین اشاره‌ای به شهرداران یا حتی نهادهای عمومی نشده است، اعلام نظرشان دال بر این است که شهرداران هم باید استعفا دهند؛ درحالی‌که ایشان باید نتایج تفریق بودجه کل کشور را هرساله به مجلس و عموم مردم اعلام کنند که باید جواب بدهند که آیا تاکنون گزارش تفریق بودجه را به مردم اعلام کرده‌اند؟ از همه جالب‌تر اینکه وزیر محترم کشور هم دراین‌باره از مرجعی استفسار می‌کنند که مطابق مفاد اصل ۵۵ قانون اساسی هیچ‌گونه مسئولیتی دراین‌باره ندارد و این هم یکی از قصه‌های دیگر جامعه ماست.

ادامه در صفحه ۶

شریعتمداری، دژپسند و رحمانی روز گذشته میهمان اتاق بازرگانی ایران بودند

وعده لیبرالی به پارلمان بخش خصوصی

صفحه ۴

صفحه ۲

عکس: احمد معینی‌جم، ایران

گفت‌وگو با محمد شریعتمداری

۲ خان پیش‌رو صندوق‌ها و شستا

شرق: وزیر صمت دولت دوازدهم و وزیر بازرگانی دولت اصلاحات، بعد از گذر از یک سالگی کابینه حالا برای تصدی وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی به مجلس دهم معرفی شده است؛ برای وزارتخانه‌ای که دو ماه قبل، وزیر خود را با استیضاح نمایندگان...

همین صفحه

سرمقاله

روحنی در کالبد برجام؟

غلامرضا نظربلند: اقتصاددان

با خروج آمریکا از برجام، اروپایی‌ها تلاش کرده‌اند تا ایران را تشویق کنند در این توافق باقی بماند و خود را همچنان به تعهدات برخاسته از آن ملتزم بدانند. اینکه اروپایی‌ها به چه دلیلی وادار شده‌اند تا حداقل به‌ظاهر، حساب خود را در این زمینه از برادر بزرگ‌تر و شریک ماورای اطلاتیکی‌شان جدا کنند، خود بحث مستقلی است که نگارنده در یادداشت (سرمقاله) شماره ۳۱۵۰ (۲۷ اردیبهشت ۱۳۹۷) «شرق» به بخش‌هایی از آن اشاره کرده و سایر بخش‌ها نیز موضوع یادداشت دیگری است. اروپا و مشخصا جامعه اروپایی، از زمان خروج آمریکا تاکنون، دست به تحرکاتی زده که بیشتر جنبه ظاظی با چاشنی دیپلماسی رفت‌وآمدی (shuttle diplomacy) آن هم در سطح میانی داشته است. کلام قابل اعتنایی که در این مدت پنج‌ونیم‌ماهه از زبان مسئولان اروپایی شنیده شده است، از تلاش آنها برای ایجاد کانال ویژه مالی معامله با ایران حکایت می‌کند. از سازوکار این کانال مالی جزئیات چندانی در دسترس نیست، جز اینکه اروپا قصد دارد آن بستر را از طریق ابزاری (مالی) به اسم «شرکت واسط» (special purpose vehicle) فراهم آورد. این ابزار که دستاورد مهندسی مالی است و بیشتر در حوزه «مالی-شرکتی» کاربرد دارد، هرچند عهده‌دار وظایف متنوع و گسترده‌ای است، اما شرح وظایف آن یا یک‌چیز مخرج مشترک دارد و آن تقسیم و انتقال ریسک است. توضیح آنکه در مدیریت مالی نوین، شرکت‌های مادر به ایجاد شرکت‌های وابسته مبادرت می‌کنند تا اگر خود به هر دلیلی، از جمله دلایل مقرراتی، نتوانند دست به برخی فعالیت‌های تجاری و اقتصادی بزنند، از طریق آن شرکت‌ها که طبعاً موقعیت حقوقی مستقلی دارند، این‌چنین‌کنند؛ به‌عبارت دیگر، شرکت‌های واسط چون تابع مقررات کمتر و سهل‌تری هستند، آزادی عمل بیشتری دارند؛ بنابراین می‌توانند فعالیت‌هایی را که شرکت‌های متبوع آنها (شرکت‌های مادر) نمی‌توانند انجام دهند، بر عهده بگیرند. شرکت‌های واسط تاکنون کارنامه‌ای ترکیبی از نمرات خوب و بد از خود به‌جای گذاشته‌اند. بدترین نمره این کارنامه مربوط به شرکت نگوین‌بخت انِـرون (Enron) است که با ایجاد یک «شرکت واسط»، سوءاستفاده‌ها و بی‌انضباطی‌های مالی‌اش را کانالیزه کرد و به‌این‌ترتیب موجبات ورشکستگی به تقصیر خود را فراهم آورد. ورشکستگی انِرون به‌دلیل سوءاستفاده از شرکت واسط تابعه خود، «هیئت استانداردهای حسابداری مالی» (FASB)، مرجع اصلی مقررات‌گذاری و استانداردسازی مالی و حسابداری در جهان) را بر آن داشت تا با وضع مقرراتی سخت‌گیرانه، شرکت‌های واسط را از انجام اقدامات سوء، باز دارد. مقدمات و توضیحات بالا دربردارنده این علم اجمالی است که مقصود از راه‌اندازی کانال ویژه مالی موردنظر اروپایی‌ها باید این باشد که آنها می‌خواهند با استفاده از سازوکار ناظر بر شرکت‌های واسط، از اشخاص و شرکت‌های خود در برابر ریسک تحریم‌ها و مجازات‌های آمریکا محافظت کنند تا راه دادوستد با ایران را باز و هموار نگه دارند، ضمن آنکه این نوع سازوکار علاوه‌بر وصل‌کردن متقاضیان و عرضه‌کنندگان کالاها و خدمات دو طرف ایرانی و اروپایی به یکدیگر، عملیات تسویه وجوه را هم انجام می‌دهد.

تدارکات و تمهیدات جامعه اروپایی و استفاده از فناوری‌های پیشرفته مالی به شرح پیش‌گفته هرچند مثبت به نظر می‌رسد، اما وقتی می‌تواند کارساز واقع شود که شرایط حداقلی زیر را داشته باشد:
۱. اروپا نشان دهد که اراده سیاسی لازم را برای تحقق این‌چون‌وچرا و تمام‌وکمالات برنامه انجام معاملات تجاری و اقتصادی و مبادلات مالی (در قالب بازارهای پول و سرمایه، اعم از بانک‌ها و بورس‌های کالا و اوراق و نیز سامانه‌های ارتباطات مالی بین‌بانکی) و سرمایه‌گذاری‌های واقعی و مالی دارد و التزام خود را به این مهم در عمل نشان دهد. اگر این مثال به درخواست‌گروه ویژه اقدام مالی (FATF) از ایران برای سپردن تعهد کتبی در بالاترین سطح مبنی‌بر اجرای برنامه اقدام (action plan) موردنظر آن سازمان اشاره کنیم، سخن به لغو نگفته‌ایم و قیاس مع‌الفارق نکرده‌ایم.

۲. کانال ویژه مالی به مواد غذایی و دارو و از این قبیل که خاطره تلخ نفت در برابر غذا (عراق) را تداعی می‌کند، محدود نباشد.
۳. خرید اقلام سرمایه‌ای و انتقال فناوری به بهانه دومنظوربودن مشمول تحریم واقع نشود.
۴. تقاضای مستقیم کشورهای اروپایی از جمله ایتالیا برای خرید نفت از ایران دچار دست‌اندازشای سیاسی نشود.

ادامه در صفحه ۶

گفت‌وگو

۲ خان پیش‌رو؛ صندوق‌ها و شستا

محترم کشور مباحث بسیار صریحی مطرح شده که من از آنها، اهمیت تقویت کامل سه‌جانبه‌گرایی کارگر، کارفرما و دولت در همه تصمیم‌گیری‌های وزارتخانه را درک کردم. برای واگذاری دارایی‌های غیرمولد صندوق‌ها به بخش خصوصی در راستای درآمدزایی و البته مولدکردن این‌نگاه‌ها، با تکیه بر همین سه‌جانبه‌گرایی باید به پیش رفت و اگر مجلس محترم، بار امانت سنگین حراست از اموال بازنشستگان کشوری و کارگران عزیز در صندوق تأمین اجتماعی را بر دوش من گذاشت، به سرعت در این بخش وارد عمل می‌شوم. من قبلاً هم گفته‌ام ۵۷ هزار میلیارد تومان بودجه عمومی برای کمک به صندوق‌ها در بودجه ۹۶ نشانگر شرایط ناگوار فعلی است. خوشبختانه تأمین اجتماعی فعلاً نیاز به کمک ندارد اما صندوق‌هایی مانند فولاد و صندوق بانزشستگی کشوری و صندوق بانزشستگی لشکری بین ۲۰ تا ۱۰۰ درصد به دولت وابسته هستند.

محاسبات اکچونری و همچنین محاسبات مطالبات نشان می‌داد که این اتفاق باید در سال ۹۳ صندوق تأمین اجتماعی هم زیان‌ده می‌شد اما با تلاش‌های صورت‌گرفته، این صندوق مهم که صندوق بین‌سلی کارگران کشور است، همچنان قامت خود را راست نگه داشته است.

تا ۱۸۰ هزار میلیارد تومان مطالبات نقدی تأمین اجتماعی از دولت است که پرداخت بخشی از آنها در بودجه پیش‌بینی شده است. آیین‌نامه این پرداخت به‌صورت تهاثری موردتوجه قانون‌گذار قرار گرفته و ۱۲ هزار میلیارد تومان از این پرداخت‌ها درحال حاضر قطعی شده و می‌توان آن را تا سقف ۵۰ هزار میلیارد تومان افزایش داد. اگر این‌کار صورت بگیرد، نزدیک به ۳۰ درصد مطالبات تأمین اجتماعی پرداخت می‌شود و امکان بسیاری از فعالیت‌ها فراهم می‌آید. درعین‌حال همه مردم ما مضایق دولت در شرایط بسیار دشوار فعلی را می‌دانند. راهی به‌جز افزایش بهره‌وری بنگاه‌ها و اصلاح قوانین بانزشستگی وجود ندارد.

❖ **یکی از انتقادات این روزهای تشکّل‌های کارگری درباره نشست شورای عالی کار است. این جلسات در دوران وزیر سابق به‌تدریج رونق یافته بود. کارگران می‌گویند دولت و**

تجربه‌محور، ایجاد سازوکار پیش‌رو برای بی‌نیازی صندوق‌های بیمه‌گر از کمک‌های دولتی، یک ضرورت انگیزشی برای سرمایه‌انسانی امروز ما به‌ویژه کارگران توانمند و ماهر ایرانی است. ازاین‌رو نیاز به یک سیاست‌گذاری جامع و کل‌نگر در این زمینه احساس می‌شود. تلاش‌های مناسبی در دولت یازدهم در این راستا انجام شد که می‌توان با تقویت آنها و استفاده از پژوهش‌های کاربردی که در این بخش انجام شده، سرعت بهبود را افزایش داد. مدیریت بهتر هزینه‌های سلامت از طریق سالمندی پویا، تلاش برای سوق‌دادن محیط‌های کار به محیط‌های سالم برای کم‌شدن تعداد کسانی که از بانزشستگی پیش از موعد بهره‌مند می‌شوند، تغییر قوانین موجود در این زمینه و اصلاح فوری آنها براساس محاسبات بیمه‌ای جدید و به‌روزشده و... از مواردی هستند که حتماً باید با کمک شرکای اجتماعی و نیز بهره‌گیری از تجربیات سایر

کشورها روی آنها کار کنیم تا بر این معضل فائق آییم. این صندوق‌ها به معنای شرعی و قانونی، حق‌الناس محسوب می‌شود و باید از آنها به شکل درست صیانت کرد. برنامه‌های کاربردی در این بخش طراحی شده که در اختیار نمایندگان محترم مجلس و رسانه‌های پرتلاش کشور قرار داده خواهد شد.

❖ **علاوه بر اصلاحات مدنظر شما برای افزایش بهره‌وری، چه رویکردی را بیشتر مد نظر دارید؟**

به طور طبیعی مشارکت‌دادن مردم و بخش خصوصی و کاهش تصدی‌گری دولت، هدف ما در نگاه به دارایی‌های صندوق‌هاست، با تأکید بر این نکته که تجربه خصوصی‌سازی با نقاط مثبت و منفی آن، پیش‌روی ما قرار دارد. در عین حال که حتماً بخش خصوصی، فعالیت اقتصادی مناسب‌تری نسبت به دولت دارد اما فروش دارایی‌های صندوق‌ها باید متناسب با واقعیت‌ها و مبتنی بر برنامه دقیق ارزش‌آفرین باشد. تصدی‌گری دولت بر بنگاه‌های صندوق‌ها باید به نحوی پیش رود که آنان به بنگاه‌های دیگری با کارایی بسیار بالاتر تبدیل شوند و به سمت کاهش تصدی‌گری دولت حرکت شود. این ناشی از نگاه کلان آقای رئیس‌جمهور است و از من خواسته شده به این مسئله توجه کنم. در روزهای اخیر و در دیدار با نخبگان، تشکّل‌های کارفرمایی و کارگری و صنوف

وزیر صمت دولت دوازدهم و وزیر بازرگانی دولت اصلاحات، بعد از گذر از یک‌سالگی کابینه حالا برای تصدی وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی به مجلس دهم معرفی شده است؛ برای وزارتخانه‌ای که دو ماه قبل، وزیر خود را با استیضاح نمایندگان از دست داد. وزارتخانه‌ای تلفیق‌شده از سه وزارتخانه با ذی‌نفعان متعدد و مسائل غامض و به‌غایت پیچیده که با خواسته‌های سیاسی درهم‌آمیخته و کار را برای فراول آن، بسیار دشوار کرده است. محمد شریعتمداری در گفت‌وگوی کوتاهی با «شرق» به سوالاتی درباره بخشی از مسائل این مجموعه، پاسخ داده است.

❖ **یکی از مهم‌ترین موضوعاتی که وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی به‌طور خاص و دولت و جامعه به‌طور عام با آن روبه‌رو هستند و به‌عزم کارشناسان، جز، ابرچالش‌هایی است که امکان رسیدن به بحران را دارد، موضوع صندوق‌های بانزشستگی است. با توجه به حرکت کشور به سمت سالمندی و به‌هم‌خوردن نسبت شاغل به مستمری‌بگیر ناشی از سیاست‌های نادرست پیشین که گریبان اکثریت قریب‌به‌اتفاق صندوق‌های بیمه‌ای کشور را گرفته است، برنامه شما برای حل این مشکل چیست؟**

موضوع صندوق‌های بانزشستگی بسیار مهم است و همان‌گونه که اشاره کردید جزء چالش‌هایی است که باید با اتخاذ سیاست‌های مناسب، به‌ویژه سیاست‌گذاری اجتماعی صحیح، با آن روبه‌رو شد. اساساً ارائه خدمات صندوق‌ها فقط حوزه اقتصادی را شامل نمی‌شود و باید نگرش خدمات اجتماعی را نیز در آنها پررنگ کرد. البته این مشکل تنها گریبان‌گیر ایران نیست. براساس پیش‌بینی سازمان ملل، به دلیل حرکت جهشی به سمت بانزشستگی، در آینده‌ای نه‌چندان دور، بخش عمده‌ای از درآمد‌های ملی به موضوع مراقبت‌های بهداشت، سلامت و مستمری بانزشستگان اختصاص خواهد یافت که این رقم تا حدود ۲۰ درصد برای کشورهای عضو OECD تخمین رده شده است. همچنین حرکت به سمت سالمندی، رشد اقتصادی کشورها را با کاهش همراه می‌کند. تداوم رشد اقتصادی پایدار، نیازمند اعتباربخشی به تعهدات بانزشستگی و درمانی و پایداری منابع مالی برنامه‌های تأمین اجتماعی است. فراموش نکنیم نگاه امروز سرمایه انسانی کشور به نوع رفتار با سالمندان دوخته شده است. علاوه بر اهمیت حرمت‌گذاری به این فشر با ارزش‌افزوده بالا و

ادامه در صفحه ۴